

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТА РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»
*(для студентів 5 курсу заочної форми навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст спеціальності
7.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування»)*

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Публічне адміністрування» (для студентів 5 курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст спеціальності 7.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування») / Харк. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад.: О. М. Кравець, Ю. Ю Леонт'єва. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 34 с.

Укладачі: О. М. Кравець, Ю. Ю Леонт'єва

Рецензент: проф., доктор екон. наук І. М. Писаревський

**Рекомендовано кафедрою туризму і готельного господарства,
протокол № 1 від 28.08.2012 р.**

ЗМІСТ

Стор.

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет і місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	7
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	7
1.4. Рекомендована основна навчальна література	8
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни.....	9
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	11
2.1. Кваліфікаційні вимоги до студентів.....	11
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни.....	12
2.3. Зміст навчальної дисципліни за змістовими модулями	14
2.4. Плани лекцій	18
2.5. Плани практичних занять.....	19
2.6. Індивідуальне завдання	21
2.7. Самостійна робота студентів.....	22
2.8. Контрольні запитання для самодіагностики.....	26
2.9. Індивідуально-консультативна робота	29
2.10. Методики активізації процесу навчання.....	30
2.11. Система поточного і підсумкового контролю знань студентів	32
2.12. Рекомендована література	32

ВСТУП

Публічне адміністрування є важливим інструментом здійснення державного управління, а його системний розвиток правомірно розглядати як одну з ключових умов вдосконалення функціонування всіх органів влади. Гальмування проведення адміністративної реформи в Україні породжує збільшення випадків деструктивної діяльності у більшості органів виконавчої влади – виконання переважно функцій поточного управління. Тобто, органи виконавчої влади орієнтуються на процес діяльності, а не результат, а тому націлені на надання адміністративних послуг, а не розробку політики публічного адміністрування.

Тому існує нагальна потреба у закріпленні основних концептуальних засад подальшого вдосконалення функціонування системи публічного адміністрування через підготовку спеціалістів у вищому навчальному закладі. Підготовка студентської молоді до вирішення завдань, що стоять перед публічним адмініструванням, сприятиме не тільки поглибленому вивченню навчальної дисципліни, але й підвищенню якості публічних послуг, запровадженню елементів менеджменту в практичну діяльність державного управління.

Навчальна дисципліна «Публічне адміністрування» допомагає студентам розкрити можливості їх участі в адаптації світового досвіду публічного адміністрування до реформування в межах моделі нового публічного менеджменту.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни «Ділове адміністрування» розроблена для студентів 5 курсу заочної форми навчання спеціаліста галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» спеціальності 7.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)» спеціалізації «Менеджмент готельного, туристського та курортного сервісу».

1.1. Мета, предмет і місце дисципліни

Головною метою вивчення дисципліни «Публічне адміністрування» є оволодіння теоретичними знаннями з питань публічного адміністрування та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; набуття вмінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного адміністрування, в тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- узагальнення теоретичних засад у сфері публічного адміністрування, розуміння основних тенденцій та напрямів їх еволюції;
- визначення суті, законів, принципів і механізмів публічного адміністрування в розвитку суспільства;
- опанування основами методології, технологіями та процедурами публічного адміністрування об'єктів публічної сфери;
- оволодіння методами формування, моніторингу та контролю управлінських рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на рівні суб'єктів публічної сфери, з позицій загальноцівілізаційних цінностей, світового досвіду та осмислення наукових здобутків;
- набуття навичок розроблення та впровадження заходів із забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів публічної сфери.

Предметом курсу «Публічне адміністрування» є процес досягнення національних цілей та інтересів шляхом організації діяльності суб'єктів публічної сфери, у тому числі законодавчих, виконавчих і судових органів та органів місцевого самоврядування.

У процесі вивчення даної дисципліни студенти повинні знати:

- предметну сферу і методологічну основу публічного адміністрування;
- перспективні наукові напрямки розвитку публічного адміністрування;
- технології та процедури формування цілей публічного адміністрування;
- закони, принципи та механізми публічного адміністрування;
- засади, механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування;
- основні засади публічного адміністрування в соціальній та економічній сферах;

- особливості публічного адміністрування в добровільних об'єднаннях;
- особливості відповідальності суб'єктів публічного адміністрування за правопорушення у цій сфері.

Студенти повинні вміти:

- підготувати нормативну документацію (накази, розпорядження тощо), пропозиції, рекомендації (проекти) для суб'єкта публічного адміністрування щодо визначення стратегічних цілей, завдань та етапів управлінських рішень на основі результатів системного аналізу суспільно-політичного та соціально-економічного стану розвитку сфери управління (об'єкта управління), застосовуючи методики визначення певних показників;
- визначати технологію управління суб'єктом публічної сфери, що є раціональною за ознаками досягнення мети діяльності та ресурсами;
- виробити процедури та основний зміст кожного етапу вироблення та впровадження управлінського рішення з визначенням термінів, виконавців і вартості;
- уживати заходів із впровадження сучасних форм і методів діяльності суб'єкта публічної сфери, його структурного підрозділу, оптимізації його функціональної та організаційної структури, виходячи зі змісту сучасних управлінських технологій;
- застосовувати методи та критерії оцінювання результативності та ефективності публічного адміністрування в умовах соціально-економічних змін.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця наведено в табл. 1.

Таблиця 1.1 – Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
<i>Економічна теорія</i>	<i>Дисципліна є завершальною</i>
<i>Мікроекономіка</i>	
<i>Макроекономіка</i>	
<i>Філософія</i>	
<i>Соціологія</i>	
<i>Політологія</i>	
<i>Теорія систем та системний аналіз</i>	

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. Публічне адміністрування (2,0/72,0) (кредити/годин)

Змістові модулі:

Змістовий модуль (ЗМ) 1.1 Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві (0,8/31,0)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи:

1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування.
2. Основні теорії управління суспільством.
3. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер.
4. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування.
5. Публічне адміністрування та влада.
6. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада.
7. Закони та принципи публічного адміністрування.
8. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.

Змістовий модуль 1.2 Організація публічного адміністрування (0,6/20,5)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи:

1. Цінності та «дерево цілей» публічного адміністрування.
2. Механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування.
3. Бюрократія в системі публічного адміністрування.
4. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування.
5. Результативність та ефективність публічного адміністрування.

Змістовий модуль 1.3 Публічне адміністрування в соціальній та економічній сферах (0,6/20,5)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи:

1. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері.
2. Публічне адміністрування та економіка.
3. Найважливіші функції публічного адміністрування у сфері економіки.
4. Корпоративна влада та публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях.
5. Відповідальність у публічному адмініструванні.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Освітньо-кваліфікаційні вимоги до вивчення дисципліни наведені в табл. 2.

Таблиця 1.2 – Освітньо-кваліфікаційні вимоги до вивчення дисципліни

Вміння та знання	Сфери діяльності (соціальна)	Функції діяльності
<i>На підставі даних про сферу і методологічну основу публічного адміністрування сформувавши напрямки розвитку публічного адміністрування</i>	<i>Розробка стратегічних планів діяльності</i>	<i>Планувальна</i>
<i>За даними міських органів публічного адміністрування підготувати нормативну документацію (накази, розпорядження тощо), пропозиції, рекомендації (проекти) для суб'єкта публічного адміністрування щодо визначення стратегічних цілей, завдань та етапів управлінських рішень</i>	<i>Розробка тактичних і оперативних планів поточної діяльності</i>	
<i>На основі результатів економічного розвитку об'єкта управління зробити системний аналіз суспільно-політичного та соціально-економічного стану</i>	<i>Аналіз стану і динаміки суб'єкта публічного адміністрування</i>	
<i>Застосовуючи методики визначення певних показників, визначити технологію управління суб'єктом публічної сфери, що є раціональною за ознаками досягнення мети діяльності та ресурсами</i>	<i>Організація праці</i>	<i>Організаційна</i>
<i>Виробити процедури та основний зміст кожного етапу вироблення та впровадження управлінського рішення з визначенням термінів, виконавців і вартості;</i>	<i>Ведення діловодства</i>	
<i>Уживати заходів із впровадження сучасних форм і методів діяльності суб'єкта публічної сфери, його структурного підрозділу, оптимізації його функціональної та організаційної структури, виходячи зі змісту сучасних управлінських технологій;</i>	<i>Забезпечення належного рівня якості послуг</i>	
<i>Застосовувати методи та критерії оцінювання результативності та ефективності публічного адміністрування в умовах соціально-економічних змін</i>	<i>Підготовка звітів про діяльність</i>	<i>Контрольна</i>

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 48. – С. 409.
2. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квіт. 1999 р. № 586-XIV // Офіц. вісник України. – 1999. – № 18. – С. 190.
3. Закон України «Про джерела фінансування органів державної влади» від 20.06.1999 р. №783-XIV // Уряд. кур'єр. – 1999. – № 165.
4. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – С. 170.
5. Закон України «Про звернення громадян» від 02.10.96 р. № 393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – С. 256.
6. Закон України «Про інформацію» від 12 жовт. 1992 р. № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – С. 650.

7. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления : курс лекций / Г. В. Атаманчук. – [2-е изд., доп.]. – М. : Омега-Л, 2004. – 584 с.
8. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень : проблеми теорії, методології, практики: монографія / В. Д. Бакуменко. – К. : Вид. УАДУ, 2000. – 328 с.
9. Василенко И. А. Государственное управление в странах Запада : США Великобритания, Франция, Германия : учеб. пособие / И. А. Василенко. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Логос, 2000. – 200 с.
10. Мельник А. Ф. Державне управління : підручник / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання, 2009. – 582 с.
11. Державне управління : навч. посібник / В. Я. Малиновський. – Луцьк , 2000. – 558 с.
12. Державне управління в Україні : централізація і децентралізація : монографія / кол. авт; відп. ред. проф. Н. Р. Нижник. – К. : УАДУ при Президентові України, 1997. – 448 с.
13. Дзюндзюк В. Б. Ефективність діяльності публічних організацій : монографія / В. Б. Дзюндзюк. – Х. : ХарPI УАДУ «Магістр», 2003. – 236 с.
14. Чиркин В. Е. Публичное управление : учебник / В. Е. Чиркин. – М. : Юристь, 2004. – 475 с.
15. Державне управління та державна служба : словник-довідник / О. Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2005. – 208 с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

Анотація програми навчальної дисципліни «Публічне адміністрування»

Мета: оволодіння теоретичними знаннями з питань публічного адміністрування та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; набуття вмінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного адміністрування, в тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування.

Предмет: процес досягнення національних цілей та інтересів шляхом організації діяльності суб'єктів публічної сфери, у тому числі законодавчих, виконавчих і судових органів та органів місцевого самоврядування.

Модуль 1. Публічне адміністрування. Змістовий модуль (ЗМ) 1.1. Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві. ЗМ 1.2. Організація публічного адміністрування. ЗМ 1.3. Публічне адміністрування в соціальній та економічній сферах.

Аннотация программы учебной дисциплины «Публичное администрирование»

Цель: овладение теоретическими знаниями по вопросам публичного администрирования и приобретение практических умений и навыков применения законов, принципов, методов, технологий и процедур в управлении субъектами публичной сферы; обретение умений и формирование компетенций, необходимых для выполнения функций и реализации полномочий руководителя (специалиста) субъекта публичного администрирования, в том числе для органов государственной власти и местного самоуправления.

Предмет: процесс достижения национальных целей и интересов путем организации деятельности субъектов публичной сферы, в том числе законодательных, исполнительных и судебных органов и органов местного самоуправления.

Модуль 1. Публичное администрирование. Содержательный модуль (СМ) 1.1. Публичное администрирование как системное явление в обществе. СМ 1.2. Организация публичного администрирования. СМ 1.3. Публичное администрирование в социальной и экономической сферах.

Annotation of the program of scientific discipline «Public Administration»

Objective: providing theoretical knowledge of public administration and the acquisition of practical skills to apply the laws, principles, methods, techniques and procedures in the management of public sector entities, the acquisition of skills and forming competencies required to perform the functions and powers of the head (the expert) of the public administration, including the state and local authorities.

Subject: the process of achieving national goals and interests through the organization of activities of the public sphere, including the legislative, executive and judicial bodies and local authorities.

Module 1. Public Administration. Content module (P) 1.1. Public administration as a systemic phenomenon of society. P 1.2. Organization of public administration. P 1.3. Public administration in the social and economic spheres.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структуру робочої програми навчальної дисципліни наведено в табл. 3.

Таблиця 2.3 – Структура навчальної дисципліни

Характеристика дисципліни: підготовка спеціалістів	Галузь знань, напрям підготовки, спеціалізація, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 2; Модулів – 1, КР, Змістових модулів – 3, Загальна кількість годин – 72 год, у тому числі за змістовними модулями: ЗМ 1 – 31 год.; ЗМ 2 – 20,5 год.; ЗМ 3 – 20,5 год.	Галузь знань: 0306 – «Менеджмент і адміністрування» Напрямок: 030601 – «Менеджмент». Спеціальність: 7.03060101– «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності). Спеціалізація: «Менеджмент готельного, курортного і туристського сервісу» Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст	Статус дисципліни: нормативна. Рік підготовки: 5-й. Семестр: 10-й. Лекції – 2 год. Практичні заняття – 4 год. Самостійна робота – 66 год. Вид контролю – залік.

Для підготовки студентів передбачені наступні організаційно-методичні особливості вивчення курсу:

- формування знань завдяки читання курсу лекцій і самостійної роботи студентів із законодавчими і нормативними актами, і спеціальною періодичною і науковою літературою з питань досліджень в галузі туризму, санаторно-курортної справи і готельно-ресторанного бізнесу;
- формування рівня вмінь студентів відбувається шляхом проведення практичних занять з вивчених тем курсу.

2.1. Кваліфікаційні вимоги до студентів

Необхідною умовою адекватного сприйняття і кращого засвоєння матеріалу дисципліни «Публічне адміністрування» є наявність необхідної навчальної бази, зокрема, до початку вивчення даної дисципліни студенти повинні оволодіти знаннями і навичками таких дисциплін як «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Філософія», «Соціологія», «Політологія», «Теорія систем та системний аналіз».

У результаті вивчення навчальної дисципліни студентам необхідно знати:

- предметну сферу і методологічну основу публічного адміністрування;
- перспективні наукові напрямки розвитку публічного адміністрування;
- технології та процедури формування цілей публічного адміністрування;

- закони, принципи та механізми публічного адміністрування;
- засади, механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування;
- основні засади публічного адміністрування в соціальній та економічній сферах;
- особливості публічного адміністрування в добровільних об'єднаннях;
- особливості відповідальності суб'єктів публічного адміністрування за правопорушення у цій сфері.

ВМІТИ:

– підготувати нормативну документацію (накази, розпорядження тощо), пропозиції, рекомендації (проекти) для суб'єкта публічного адміністрування щодо визначення стратегічних цілей, завдань та етапів управлінських рішень на основі результатів системного аналізу суспільно-політичного та соціально-економічного стану розвитку сфери управління (об'єкта управління), застосовуючи методики визначення певних показників;

– визначати технологію управління суб'єктом публічної сфери, що є раціональною за ознаками досягнення мети діяльності та ресурсами;

– виробити процедури та основний зміст кожного етапу вироблення та впровадження управлінського рішення з визначенням термінів, виконавців і вартості;

– уживати заходів із упровадження сучасних форм і методів діяльності суб'єкта публічної сфери, його структурного підрозділу, оптимізації його функціональної та організаційної структури, виходячи зі змісту сучасних управлінських технологій;

– застосовувати методи та критерії оцінювання результативності та ефективності публічного адміністрування в умовах соціально-економічних змін.

Робоча програма навчальної дисципліни розроблена відповідно вимог галузевого стандарту вищої освіти МОНМС України на базі освітньо-кваліфікаційної рівня спеціаліста.

2.2. Тематичний план навчальної дисципліни

На першому занятті вивчення дисципліни студент має ознайомитись з програмою дисципліни, її структурою, змістом та обсягом кожного з її навчальних модулів і змістових модулів, а також з формами і методами навчання, з усіма видами контролю знань і методикою оцінювання навчальної роботи.

Навчальний процес здійснюють у таких формах: лекції, практичні заняття, самостійна робота студента.

Тематичний план дисципліни складається з трьох змістових модулів, кожен з яких поєднує в собі відносно самостійний блок тем, які логічно об'єднує декілька навчальних елементів дисципліни за змістом і зв'язком (табл. 4).

Таблиця 2.4 – Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	спеціаліст		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
МОДУЛЬ 1. Публічне адміністрування			
ЗМ 1.1 Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві			
Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування	0,5	-	3
Тема 2. Основні теорії управління суспільством	-	0,5	3
Тема 3. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер	-	0,5	3
Тема 4. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування	-	-	5
Тема 5. Публічне адміністрування та влада	-	0,5	3
Тема 6. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада	-	-	5
Тема 7. Закони та принципи публічного адміністрування	-	0,5	3
Тема 8. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень	0,5	-	3
Підсумок за змістовим модулем 1.1	1	2	28
ЗМ 1.2 Організація публічного адміністрування			
Тема 9. Цінності та «дерево цілей» публічного адміністрування	-	-	5
Тема 10. Механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування	-	-	5
Тема 11. Бюрократія в системі публічного адміністрування	-	0,5	3
Тема 12. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування	-	0,5	3
Тема 13. Результативність та ефективність публічного адміністрування	0,5	-	3
Підсумок за змістовим модулем 1.2	0,5	1	19
ЗМ 1.3 Публічне адміністрування в соціальній та економічній сферах			
Тема 14. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері	-	0,5	3
Тема 15. Публічне адміністрування та економіка	-	-	5
Тема 16. Найважливіші функції публічного адміністрування у сфері економіки	-	0,5	3
Тема 17. Корпоративна влада та публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях	-	-	5
Тема 18. Відповідальність у публічному адмініструванні	0,5	-	3
Підсумок за змістовим модулем 1.3	0,5	1	19
Всього	2	4	66

2.3. Зміст навчальної дисципліни за модулями (змістовими модулями) і темами

МОДУЛЬ І. ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ

ЗМ 1.1 ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК СИСТЕМНЕ ЯВИЩЕ В СУСПІЛЬСТВІ

Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування

Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція. Предметна сфера публічного адміністрування. Методологічна основа публічного адміністрування. Співвідношення управління та адміністрування. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.

Тема 2. Основні теорії управління суспільством

Джерела ідей управління суспільством і країною. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною.

Основні теорії та школи управління суспільством і країною другої половини ХХ століття. Японський варіант людських стосунків. Соціально-інженерний та гуманітарний підходи. Концепція раціонального вибору та «новий менеджеризм». Публічне управління в контексті неокласичної теорії.

Тема 3. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер

Взаємозв'язок економічної науки, соціології та політології. Співвідношення економіки та політичної економії. Особливості поведінки людей у економічній та політичній сферах. Соціальна сфера: публічне адміністрування та людина; публічне адміністрування та колектив; публічне адміністрування та суспільство. Дія ринкових принципів у політичній сфері. Публічна сфера і публічна політика.

Тема 4. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування

Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства. Сутнісні характеристики громадянського суспільства. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні. Громадянське суспільство як сфера формування цінностей та відносин. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави.

Тема 5. Публічне адміністрування та влада

Феномен влади. Публічна влада та публічне адміністрування. Влада як основний засіб публічного адміністрування. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування. Держава як суб'єкт політичної влади. Економічна влада. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади. Лоббізм.

Тема 6. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада

Поняття муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування – демократична основа управління в державі. Основні фактори формування місцевого самоврядування. Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування.

Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. Посадові особи місцевого самоврядування.

Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні. Вибори органів місцевого самоврядування. Місцевий референдум. Загальні збори громадян. Органи самоорганізації населення.

Тема 7. Закони та принципи публічного адміністрування

Управління суспільством – головне призначення публічного адміністрування.

Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища Закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними процесами. Закон розмежування центрів влади та управління. Закон централізації та децентралізації влади. Закон системності організації та саморозвитку системи публічного адміністрування.

Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування. Принципи, що регулюють адміністрування як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси. Застосування принципів публічного адміністрування.

Тема 8. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень

Управління як визначальна функція публічного адміністрування. Управлінське рішення як наукова категорія. Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей.

Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень. Роль конкуренції в процесі прийняття рішень. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень. Послідовність етапів прийняття рішень. Динаміка виконання рішень.

ЗМ 1.2 ОРГАНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Тема 9. Цінності та «дерево цілей» публічного адміністрування

Цінності та цілі суспільства і держави. Формування «дерева цілей». Юридичне забезпечення цілей публічного адміністрування.

Фактори, що визначають складність інституту публічного адміністрування. Нові тенденції в системі публічного адміністрування.

Тема 10. Механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування

Структура механізму та органів публічного адміністрування
Типологізація органів публічного адміністрування. Принципи організації діяльності органів публічного адміністрування. Територіально-адміністративний аспект публічного адміністрування.

Проблеми вибору найкращої форми правління.

Методи публічного адміністрування. Застосування демократичних методів.

Тема 11. Бюрократія в системі публічного адміністрування

Бюрократія як наукова категорія. Теорія бюрократії Вебера. Сучасні підходи в оцінюванні бюрократії. Основні ознаки та атрибути бюрократії. Політизація вищого чиновництва.

Публічна служба.

Тема 12. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування

Поняття корупції та корупційних дій. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності. Зони «підвищеного» ризику проявів корупції.

Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно-правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний.

Тема 13. Результативність та ефективність публічного адміністрування

Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування.

Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування.

Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування. Контрактна система та неокорпоративізм.

ЗМ 1.3 ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ В СОЦІАЛЬНІЙ ТА ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРАХ

Тема 14. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері

Формування підходів до соціальної політики. Держава як гарант соціальної спрямованості ринкової економіки. Публічне адміністрування в забезпеченні населення суспільними благами.

Основні види соціальної допомоги держави. Зростання ролі позаекономічних факторів.

Публічне адміністрування у сфері науки, культури та мистецтва. Забезпечення державою соціальної безпеки людини, громадянина та населення. Забезпечення державою безпеки прав та інтересів споживачів.

Принципи оцінювання ефективності реалізації соціальної політики.

Тема 15. Публічне адміністрування та економіка

Основні напрями формування та розвитку сучасної економічної системи. Основні ознаки ринкової соціально орієнтованої економіки. Від економіки індустріального типу до постіндустріальної економіки. Основні характеристики сучасної економічної системи.

Основні напрями державного регулювання економікою. Керуюча система в період криз і спадів.

Тема 16. Найважливіші функції публічного адміністрування у сфері економіки

Загальна характеристика взаємовідносин суспільства та економіки. Етапи формування та еволюції публічного адміністрування у сфері економіки.

Держава як гарант забезпечення умов для підприємницької діяльності. Нові тенденції у взаємовідносинах суспільства та бізнесу.

Управління власністю в умовах демократичної, правової держави. Законодавче та нормативно-правове забезпечення конкурентного середовища.

Антимонопольна діяльність. Забезпечення цивілізованих засад конкуренції.

Механізми взаємодії суспільства та економіки.

Тема 17. Корпоративна влада та публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях

Поняття та види добровільних об'єднань. Загальні принципи управління в добровільних об'єднаннях. Управління в громадських об'єднаннях. Управління в суспільно-господарських об'єднаннях. Управління в господарських товариствах, що мають на меті отримання прибутку. Управління в релігійних об'єднаннях.

Тема 18. Відповідальність у публічному адмініструванні

Правопорушення та відповідальність. Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ і організацій, посадових осіб за правопорушення у сфері публічного адміністрування.

Відповідальність недержавних організацій, органів і осіб, які не перебувають на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, за правопорушення у сфері публічного адміністрування.

Правопорушення та відповідальність при здійсненні міжнародної публічної діяльності.

2.4. Плани лекцій

МОДУЛЬ I. ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ

ЗМ 1.1 ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК СИСТЕМНЕ ЯВИЩЕ В СУСПІЛЬСТВІ

Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування

1. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція.

2. Предметна сфера публічного адміністрування.

3. Методологічна основа публічного адміністрування.

4. Співвідношення управління та адміністрування.

Джерела: основні [1 – 7; 8; 11]; додаткові [17].

Тема 8. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень

1. Управління як визначальна функція публічного адміністрування.

2. Управлінське рішення як наукова категорія.

3. Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей.

4. Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень.

Джерела: основні [1 – 7; 10; 14; 16]; додаткові [18; 22].

ЗМ 1.2 ОРГАНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Тема 13. Результативність та ефективність публічного адміністрування

1. Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування.

2. Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування.

3. Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування.

Джерела: основні [1 – 7; 10; 15; 16]; додаткові [17; 22].

ЗМ 1.3 ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ В СОЦІАЛЬНІЙ ТА ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРАХ

Тема 18. Відповідальність у публічному адмініструванні

1. Правопорушення та відповідальність.

2. Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ і організацій, посадових осіб за правопорушення у сфері публічного адміністрування.

3. Відповідальність недержавних організацій, органів і осіб, які не перебувають на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, за правопорушення у сфері публічного адміністрування.

4. Правопорушення та відповідальність при здійсненні міжнародної публічної діяльності.

Джерела: основні [1 – 7; 8; 11; 15; 16]; додаткові [17; 19; 22].

2.5. Плани практичних занять

МОДУЛЬ І. ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ

ЗМ 1.1 ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК СИСТЕМНЕ ЯВИЩЕ В СУСПІЛЬСТВІ

Тема 3. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер

Перелік основних завдань:

1. Взаємозв'язок економічної науки, соціології та політології.

Питання для дискусії:

1. Співвідношення економіки та політичної економії.
2. Особливості поведінки людей у економічній та політичній сферах.

Джерела: основні [1 – 7; 8; 11; 16]; додаткові [18; 22].

Тема 5. Публічне адміністрування та влада

Перелік основних завдань:

1. Феномен влади.
2. Економічна влада.

Питання для дискусії:

1. Публічна влада та публічне адміністрування.
2. Держава як суб'єкт політичної влади.

Джерела: основні [1 – 7; 9; 12]; додаткові [17; 20; 22].

Тема 7. Закони та принципи публічного адміністрування

Перелік основних завдань:

1. Управління суспільством – головне призначення публічного адміністрування.

2. Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища

3. Закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними процесами.

Питання для дискусії:

1. Закон розмежування центрів влади та управління.
2. Закон централізації та децентралізації влади.

Джерела: основні [1 – 7; 8 – 14]; додаткові [17].

ЗМ 1.2 ОРГАНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Тема 11. Бюрократія в системі публічного адміністрування

Перелік основних завдань:

1. Бюрократія як наукова категорія.
2. Теорія бюрократії Вебера.

Питання для дискусії:

1. Сучасні підходи в оцінюванні бюрократії.

Джерела: основні [1 – 7; 9; 12; 13; 15]; додаткові [17; 19 – 22].

Тема 12. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування

Перелік основних завдань:

1. Поняття корупції та корупційних дій.
2. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності.

Питання для дискусії:

1. Зони «підвищеного» ризику проявів корупції.

Джерела: основні [1 – 7; 8 – 11]; додаткові [21; 22].

ЗМ 1.3 ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ В СОЦІАЛЬНІЙ ТА ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРАХ

Тема 14. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері

Перелік основних завдань:

1. Формування підходів до соціальної політики.
2. Держава як гарант соціальної спрямованості ринкової економіки.
3. Публічне адміністрування в забезпеченні населення суспільними благами.

Питання для дискусії:

1. Основні види соціальної допомоги держави.
2. Зростання ролі позаекономічних факторів.

Джерела: основні [1 – 7; 8 – 15]; додаткові [21; 22].

Тема 16. Найважливіші функції публічного адміністрування у сфері економіки

Перелік основних завдань:

1. Загальна характеристика взаємовідносин суспільства та економіки.
2. Етапи формування та еволюції публічного адміністрування у сфері економіки.

Питання для дискусії:

1. Держава як гарант забезпечення умов для підприємницької діяльності.
2. Нові тенденції у взаємовідносинах суспільства та бізнесу.

Джерела: основні [1 – 7; 14; 15]; додаткові [17; 22].

2.6. Індивідуальне завдання

Мета написання контрольної роботи – поглиблення теоретичних знань, набутих студентами в процесі вивчення дисципліни.

За змістом контрольна робота є письмовою формою самостійної роботи студентів, які, спираючись на теоретичні знання дисципліни, розробляють план, використовують літературу з теми, зокрема, періодичну, і оформляють текст за відповідними вимогами.

Обсяг контрольної роботи – до одного умовно друкованого аркушу (23 сторінки 14 кеглем, 1,5 інтервалом комп'ютерного набору) формату А4 з вступом, як правило, основною частиною, висновками й списком використаних джерел.

Варіант контрольної роботи обирається студентом відповідно порядковому номеру у журналі групи. Передбачено опрацювання навчальної та наукової літератури.

Тематика контрольних робіт

1. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.
2. Соціальна сфера: публічне адміністрування та людина; публічне адміністрування та колектив; публічне адміністрування та суспільство.
3. Публічна сфера і публічна політика.
4. Громадянське суспільство як сфера формування цінностей та відносин.
5. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави.
6. Влада як основний засіб публічного адміністрування.
7. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування.
8. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади.
9. Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування.
10. Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні.
11. Вибори органів місцевого самоврядування.
12. Місцевий референдум. Загальні збори громадян. Органи самоорганізації населення.
13. Закон системності організації та саморозвитку системи публічного адміністрування.
14. Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування.
15. Принципи, що регулюють адміністрування як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси.
16. Застосування принципів публічного адміністрування.
17. Роль конкуренції в процесі прийняття рішень.
18. Фактори, що визначають складність інституту публічного адміністрування.
19. Нові тенденції в системі публічного адміністрування.
20. Проблеми вибору найкращої форми правління.

21. Методи публічного адміністрування.
22. Застосування демократичних методів.
23. Основні ознаки та атрибути бюрократії.
24. Політизація вищого чиновництва.
25. Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно-правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний.
26. Критерії результативності та ефективності публічного адміністрування.
27. Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування.
28. Публічне адміністрування у сфері науки, культури та мистецтва.
29. Забезпечення державою соціальної безпеки людини, громадянина та населення.
30. Забезпечення державою безпеки прав та інтересів споживачів.
31. Принципи оцінювання ефективності реалізації соціальної політики.
32. Основні характеристики сучасної економічної системи.
33. Основні напрями державного регулювання економікою.
34. Управління власністю в умовах демократичної, правової держави.
35. Законодавче та нормативно-правове забезпечення конкурентного середовища.
36. Антимонопольна діяльність.
37. Управління в суспільно-господарських об'єднаннях.
38. Управління в господарських товариствах, що мають на меті отримання прибутку.
39. Управління в релігійних об'єднаннях.
40. Правопорушення та відповідальність при здійсненні міжнародної публічної діяльності.

Обсяг контрольної роботи – 16 годин.

2.7. Самостійна робота студентів

Обов'язковим елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Публічне адміністрування» є самостійна робота студентів з вітчизняною і зарубіжною спеціальною літературою з питань менеджменту, економіки, теорії, методології і практики проведення наукових досліджень у галузі туризму й індустрії гостинності. Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від нормованих навчальних занять, тобто лекційних і практичних занять (аудиторної роботи).

Основні види самостійної роботи, на які повинні звертати увагу студенти:

- вивчення лекційного матеріалу;
- робота з законодавчими, нормативними матеріалами;
- робота з опрацювання і вивчення рекомендованої літератури;
- підготовка до практичних занять;
- підготовка до дискусій та інших пропонованих викладачем завдань;
- робота над рефератом;

- самоперевірка студентом власних знань за запитаннями для самодіагностики;
- підготовка до проміжного і підсумкового контролю.
Для цього необхідно:
- розібратися в сутності кожної запропонованої категорії;
- підготуватися до дискусії в аудиторії щодо розуміння вивченого матеріалу;
- у випадку наявності декількох тлумачень кожного терміну, обґрунтувати, якої саме інтерпретації дотримується студент і чому; а також обґрунтувати з чим студент не можете погодитись;
- за умови, що значення якогось терміну є незрозумілим, зафіксувати запитання, а під час дискусії в аудиторії за запропонованими темами, винести їх на обговорення або проконсультуватися у викладача.

Питання для самостійного опрацювання:

ЗМ 1.1 ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК СИСТЕМНЕ ЯВИЩЕ В СУСПІЛЬСТВІ

Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування

1. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.

Джерела: основні [1 – 7; 8; 11]; додаткові [17].

Тема 2. Основні теорії управління суспільством

1. Японський варіант людських стосунків.
2. Соціально-інженерний та гуманітарний підходи.
3. Публічне управління в контексті неокласичної теорії.

Джерела: основні [1 – 7; 8; 10]; додаткові [19].

Тема 3. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер

1. Соціальна сфера: публічне адміністрування та людина; публічне адміністрування та колектив; публічне адміністрування та суспільство.
2. Дія ринкових принципів у політичній сфері.
3. Публічна сфера і публічна політика.

Джерела: основні [1 – 7; 8; 11; 16]; додаткові [18; 22].

Тема 4. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування

1. Громадянське суспільство як сфера формування цінностей та відносин.
2. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави.

Джерела: основні [1 – 7; 8; 10]; додаткові [20 – 22].

Тема 5. Публічне адміністрування та влада

1. Влада як основний засіб публічного адміністрування.
2. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування.
3. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади.
4. Лоббізм.

Джерела: основні [1 – 7; 9; 12]; додаткові [17; 20; 22].

Тема 6. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада

1. Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування.
2. Посадові особи місцевого самоврядування.
3. Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні.
4. Вибори органів місцевого самоврядування.
5. Місцевий референдум. Загальні збори громадян. Органи самоорганізації населення.

Джерела: основні [1 – 7; 9; 10; 16]; додаткові [19; 21; 22].

Тема 7. Закони та принципи публічного адміністрування

1. Закон системності організації та саморозвитку системи публічного адміністрування.
2. Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування.
3. Принципи, що регулюють адміністрування як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси.
4. Застосування принципів публічного адміністрування.

Джерела: основні [1 – 7; 8 – 14]; додаткові [17].

Тема 8. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень

1. Роль конкуренції в процесі прийняття рішень.
2. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень.
3. Послідовність етапів прийняття рішень.
4. Динаміка виконання рішень.

Джерела: основні [1 – 7; 10; 14; 16]; додаткові [18; 22].

ЗМ 1.2 ОРГАНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Тема 9. Цінності та «дерево цілей» публічного адміністрування

1. Фактори, що визначають складність інституту публічного адміністрування.
2. Нові тенденції в системі публічного адміністрування.

Джерела: основні [1 – 7; 8; 12]; додаткові [17; 19].

Тема 10. Механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування

1. Проблеми вибору найкращої форми правління.
2. Методи публічного адміністрування.

3. Застосування демократичних методів.
4. Стиль публічного адміністрування.

Джерела: основні [1 – 7; 11; 13; 15]; додаткові [21; 22].

Тема 11. Бюрократія в системі публічного адміністрування

1. Основні ознаки та атрибути бюрократії.
2. Політизація вищого чиновництва.
3. Публічна служба.

Джерела: основні [1 – 7; 9; 12 – 13; 15]; додаткові [17; 19 – 22].

Тема 12. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування

1. Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно-правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний.

Джерела: основні [1 – 11]; додаткові [21 – 22].

Тема 13. Результативність та ефективність публічного адміністрування

1. Критерії результативності та ефективності публічного адміністрування.
2. Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування.
3. Контрактна система та неокорпоративізм.

Джерела: основні [1 – 7; 10; 15 – 16]; додаткові [17; 22].

ЗМ 1.3 ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ В СОЦІАЛЬНІЙ ТА ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРАХ

Тема 14. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері

1. Публічне адміністрування у сфері науки, культури та мистецтва.
2. Забезпечення державою соціальної безпеки людини, громадянина та населення.
3. Забезпечення державою безпеки прав та інтересів споживачів.
4. Принципи оцінювання ефективності реалізації соціальної політики.

Джерела: основні [1 – 15]; додаткові [21 – 22].

Тема 15. Публічне адміністрування та економіка

1. Основні характеристики сучасної економічної системи.
2. Основні напрями державного регулювання економікою.
3. Керуюча система в період криз і спадів.

Джерела: основні [1 – 8; 11; 15 – 16]; додаткові [17; 19; 22].

Тема 16. Найважливіші функції публічного адміністрування у сфері економіки

1. Управління власністю в умовах демократичної, правової держави.
2. Законодавче та нормативно-правове забезпечення конкурентного

середовища.

3. Антимонопольна діяльність.
4. Забезпечення цивілізованих засад конкуренції.
5. Механізми взаємодії суспільства та економіки.

Джерела: основні [1 – 7; 14 – 15]; додаткові [17; 22].

Тема 17. Корпоративна влада та публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях

1. Управління в суспільно-господарських об'єднаннях.
2. Управління в господарських товариствах, що мають на меті отримання прибутку.
3. Управління в релігійних об'єднаннях.

Джерела: основні [1 – 11; 15 – 16]; додаткові [17; 19].

Тема 18. Відповідальність у публічному адмініструванні

1. Правопорушення та відповідальність при здійсненні міжнародної публічної діяльності.

Джерела: основні [1 – 11; 15 – 16]; додаткові [17; 19; 22].

2.8. Контрольні питання для самодіагностики:

МОДУЛЬ І. ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ

ЗМ 1.1 ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК СИСТЕМНЕ ЯВИЩЕ В СУСПІЛЬСТВІ

1. Охарактеризуйте сутність науки «публічне адміністрування».
2. Сформулюйте поняття «адміністрування», «публічне адміністрування».
3. Назвіть суб'єкт, об'єкт, орган, установи публічного адміністрування.
4. Назвіть підходи до вивчення публічного адміністрування.
5. Визначіть джерела ідей управління суспільством і державою.
6. У яких системах здійснюється управління суспільством?
7. Охарактеризуйте поняття «управління».
8. Визначіть поняття «новий менеджеризм».
9. Охарактеризуйте взаємозв'язок економічної науки, соціології і політології.
10. Поясніть співвідношення економіки та політекономії.
11. Назвіть особливості поведінки людей в економічній та політичній сферах.
12. Поясніть дію ринкових принципів у політичній сфері.
13. Охарактеризуйте поняття «громадянське суспільство».
14. Назвіть етапи розвитку громадянського суспільства.
15. Визначіть суттєві ознаки, які притаманні громадянському суспільству.
16. Назвіть права громадян, що гарантовані державою.

17. Дайте визначення поняттям економічна, соціальна, духовно-інформаційна та примусова влада.
18. Охарактеризуйте основні елементи влади.
19. Визначіть джерело влади, соціальну базу влади, призначення влади.
20. Як можна охарактеризувати поняття «обсяг влади», «масштаби влади», «піраміду влади»?
21. У яких формах виступає публічна влада?
22. Назвіть особливості державної влади.
23. Що є найбільш істотною ознакою державної влади?
24. Назвіть принципи, на яких здійснюється місцеве самоврядування в Україні.
25. Назвіть закони публічного адміністрування.
26. Охарактеризуйте принципи публічного адміністрування.
27. Охарактеризуйте публічне рішення як наукову категорію.
28. Визначіть роль конкуренції в процесі прийняття рішень.
29. Охарактеризуйте взаємовідносини об'єкта і суб'єкта прийняття рішення.
30. Назвіть послідовність етапів прийняття рішення.

ЗМ 1.2 ОРГАНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

1. Назвіть цінності і цілі суспільства і держави.
2. Як можна сформулювати «дерево цілей»?
3. Назвіть юридичне забезпечення цілей публічного адміністрування.
4. Назвіть фактори, що визначають складність інституту публічного адміністрування.
5. Охарактеризуйте нові тенденції в системі публічного адміністрування.
6. Назвіть два основні види регулювання національної економіки.
7. Визначіть структуру механізму та органів публічного адміністрування.
8. Назвіть принципи організації діяльності органів публічного адміністрування.
9. Визначіть територіально-адміністративний аспект публічного адміністрування.
10. Охарактеризуйте проблеми вибору найкращої форми правління.
11. Назвіть методи публічного адміністрування.
12. Охарактеризуйте стилі публічного адміністрування.
13. Що таке бюрократія?
14. Поясніть поняття «бюрократичні відношення».
15. Назвіть головну опору бюрократії з точки зору марксизму.
16. Охарактеризуйте основні положення закону Паркінсона.
17. Назвіть два типи бюрократизму з точки зору марксизму.
18. Розкрийте сутність теорії бюрократії М.Вебера.
19. Визначіть поняття «корупція».
20. Назвіть основні підходи до розуміння корупції.
21. Назвіть історичні корені корупції.

22. Назвіть першого правителя, про якого збереглася згадка як про борця з корупцією.
23. Охарактеризуйте види корупції.
24. Визначіть нормативно-правову базу антикорупційної діяльності.
25. Визначіть поняття результативності та ефективності публічного адміністрування.
26. Назвіть фактори результативності та ефективності публічного адміністрування.
27. Як вимірюють продуктивність, результативність та ефективність публічного адміністрування?
28. Назвіть критерії результативності та ефективності публічного адміністрування.
29. Визначіть фактори підвищення ефективності публічного адміністрування.
30. Що таке контрактна система і неокорпоративізм.

ЗМ 1.3 ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ В СОЦІАЛЬНІЙ ТА ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРАХ

1. Що таке соціальна політика?
2. Охарактеризуйте поняття «соціальне положення».
3. Назвіть об'єкти та суб'єкти соціальної політики.
4. Які підходи реалізують існуючі моделі соціальної політики?
5. Охарактеризуйте поняття «державний партеналізм» та «лібералізм».
6. Назвіть достоїнства і недоліки державного партеналізму та лібералізму.
7. Охарактеризуйте основні напрями формування та розвитку сучасної економічної системи.
8. Назвіть основні ознаки ринкової соціально орієнтованої економіки.
9. Що таке економіка індустріального типу?
10. Поясніть поняття «постіндустріальна економіка».
11. Визначіть основні характеристики сучасної економічної системи.
12. Поясніть основні напрямки державного регулювання економіки.
13. Охарактеризуйте поняття «економічні відносини».
14. Назвіть форми економічних відносин.
15. Визначіть поняття «товарний обмін», «договірні відносини», «права власності», «фінансові відносини».
16. Які економічні відносини пов'язані з умовами ведення бізнесу?
17. Що можна розглядати як особливий феномен економічної діяльності?
18. Яким чином на економічну діяльність накладаються морально-етичні категорії?
19. Охарактеризуйте поняття та види добровільних об'єднань громадян.
20. Які об'єднання не є об'єднаннями громадян у значенні, даному Законом України «Про об'єднання громадян»?
21. Яка організація є громадською, відповідно Закону «Про об'єднання громадян»?

22. У відповідності до якого законодавчого акту створюють молодіжні та дитячі громадські організації?

23. Чи можуть іноземні громадяни створювати професійні союзи на території України?

24. Який законодавчий акт забороняє створення і діяльність організаційних структур політичних партій в органах виконавчої та судової влади, у виконавчих органах місцевого самоврядування, військових формуваннях, а також на державних підприємствах, у навчальних закладах та інших державних установах і організаціях?

25. Охарактеризуйте поняття «правопорушення».

26. Хто може здійснювати протиправні дії в сфері публічного управління?

27. Охарактеризуйте відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування, державних та комунальних підприємств, установ та організацій, посадових осіб за правопорушення у сфері публічного адміністрування.

28. Визначіть відповідальність недержавних організацій, органів та осіб, які не перебувають на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, за правопорушення у сфері публічного адміністрування.

29. Які правопорушення та відповідальність існують при здійсненні міжнародної публічної діяльності?

30. Чи настає моральна відповідальність за правопорушення, за помилки в керівництві, неправову поведінку?

2.9. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативну роботу проводять за графіком індивідуально-консультативної роботи в формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки і захисту завдань, які винесені на поточний контроль і т.д.

Індивідуально-консультативну роботу з теоретичної частини проводять у вигляді:

- індивідуальних консультацій за схемою «запитання – відповідь стосовно проблемних чи дискусійних питань теоретичного матеріалу дисципліни»;
- групових консультацій за схемою «розгляд типових прикладів, ситуацій, а також практики впровадження і використання нових методів і методик у практичній діяльності».

Індивідуально-консультативну роботу з практичної частини дисципліни проводять у вигляді:

- індивідуальних консультацій, коли є потреба розглянути практичні завдання, які викликали складність чи запитання;
- групових консультацій, коли є потреба розглянути практичні ситуації, рольові ігри, що потребують колективного обговорення.

Індивідуально-консультативну роботу для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу проводять у вигляді:

- індивідуального захисту виконаних робіт (самостійних завдань);
- підготовки рефератів і доповідей для виступу на практичному занятті;

- підготовки рефератів і доповідей для виступу на науковій конференції.

2.10. Методики активізації процесу навчання

При викладанні дисципліни для активізації навчального процесу передбачено використання таких сучасних навчальних технологій як проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах, ділові ігри, кейс-метод.

Основними відмінностями активних і інтерактивних методів навчання від традиційних вважають не лише методику і техніку викладання, але і високу ефективність навчального процесу, які проявляють через:

- високу мотивацію студентів;
- закріплення теоретичних знань на практиці;
- підвищення самосвідомості студентів;
- вироблення здатності ухвалювати самостійні рішення;
- вироблення здібності до колективних рішень;
- вироблення здібності до соціальної інтеграції;
- придбання навичок вирішення конфліктів;
- розвиток здібності до компромісів.

Розподіл форм і методів активізації процесу навчання дисципліни представлено в табл. 5.

Таблиця 2.5 – Використання навчальних технологій для активізації процесу навчання

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування	Проблемна лекція з питання «Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна»
Тема 2. Основні теорії управління суспільством	Міні-лекція, дискусія з питання «Японський варіант людських стосунків»; презентація результатів роботи в малих групах (практичне заняття)
Тема 3. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер	Міні-лекція, дискусія з питання «Дія ринкових принципів у політичній сфері»; презентація результатів роботи в малих групах (практичне заняття)
Тема 8. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень	Проблемна лекція з питання «Управлінське рішення як наукова категорія»
Тема 11. Бюрократія в системі публічного адміністрування	Кейс-метод – проблемна ситуація «Політизація вищого чиновництва» (практичне заняття)
Тема 12. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування	Кейс-метод – проблемна ситуація «Зони підвищеного ризику проявів корупції» (практичне заняття)
Тема 16. Найважливіші функції публічного адміністрування у сфері економіки	Кейс-метод – проблемна ситуація «Управління власністю в умовах демократичної, правової держави» (практичне заняття)

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується кількома ключовими моментами і увага студентів має бути сконцентрована на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках. При проведенні проблемної лекції має бути розданий друкований матеріал і виділені головні висновки з питань, що розглядають.

При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонують питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор ставить питання, які спонукають студента шукати вирішення проблемної ситуації. Така ситуація змушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені питання, а висвітлювати матеріал таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використати при вирішенні проблеми.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значним обсягом, складністю логічних побудов, образів, доведень та узагальнень.

На початку проведення міні-лекції за обраними темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносять питання, які зафіксовані в плані лекцій, але викладають їх стисло. Лекційне заняття, проведене в такий спосіб, пробуджує у студента активність і увагу на сприйнятті матеріалу, а також спрямовує його на використання системного підходу при відтворенні інформації, яку він одержав від викладача.

Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практичні заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування досвіду соціального спілкування.

Після висвітлення проблеми (проблемна лекція) або стислого викладення матеріалу (міні-лекція) студентам пропонують об'єднатися в групи з 5-7 осіб і представити наприкінці заняття своє бачення і сприйняття матеріалу, тобто виступити перед аудиторією з результатами роботи групи.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

2.11. Система поточного і підсумкового контролю знань студентів

Оцінювання знань, вмінь і навичок студентів включає ті види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні і практичні заняття, самостійну роботу. Перевірку й оцінювання знань студентів проводять у наступних формах:

- оцінювання роботи, знань і активності студентів під час практичних занять;
- написання і захист контрольної роботи;
- складання заліку.

Контрольну роботу студента зараховують за умови відповідності виконаного завдання зазначеній тематиці, змісту й повноті розкриття питання, обсягу використаних джерел, логічності викладення матеріалу. При оцінюванні контрольної роботи увагу приділяють також її якості й самостійності виконання, своєчасності подання викладачу (згідно графіка навчального процесу).

За умови невідповідності змісту контрольної роботи її тематиці робота повертається студентові до опрацювання.

Підсумковий контроль – у формі заліку. Загальна тривалість заліку – 2 академічних години. До складання заліку допускають студентів, які підготували та захистили контрольну роботу. Залік проводять у формі тестування. Отримати залікову оцінку з дисципліни можна набравши більше 50% вірних відповідей на тестові запитання залікового білету.

2.12. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 48. – С. 409.
2. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квіт. 1999 р. № 586-XIV // Офіц. вісник України. – 1999. – № 18. – С. 190.
3. Закон України «Про джерела фінансування органів державної влади» від 20.06.1999 р. №783-XIV // Уряд. кур'єр. – 1999. – № 165.
4. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – С. 170.
5. Закон України «Про звернення громадян» від 02.10.96 р. № 393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – С. 256.
6. Закон України «Про інформацію» від 12.10.1992 р. № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – С. 650.

Основна література

7. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления : курс лекций / Г. В. Атаманчук. – [2-е изд., доп.]. – М. : Омега-Л, 2004. – 584 с.
8. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень : проблеми теорії, методології, практики: монографія / В. Д. Бакуменко. – К. : Вид. УАДУ, 2000. – 328 с.
9. Василенко И. А. Государственное управление в странах Запада : США Великобритания, Франция, Германия : учеб. пособие / И. А. Василенко. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Логос, 2000. – 200 с.
10. Мельник А.Ф. Державне управління : підручник / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання, 2009. – 582 с.
11. Державне управління : навч. посібник / В. Я. Малиновський. – Луцьк, 2000. – 558 с.
12. Державне управління та державна служба : словник-довідник / О. Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2005. – 208 с.
13. Державне управління в Україні : централізація і децентралізація : монографія / кол. авт; відп. ред. проф. Р. Нижник. – К. : УАДУ при Президентові України, 1997. – 448 с.
14. Дзюндзюк В. Б. Ефективність діяльності публічних організацій : монографія / В. Б. Дзюндзюк. – Х. : ХарПІ УАДУ «Магістр», 2003. – 236 с.
15. Чиркин В. Е. Публичное управление : учебник / В. Е. Чиркин. – М. : Юристъ, 2004. – 475 с.

Додаткова література

16. Державне управління : теорія і практика / За заг. ред. д. юр. н., проф. Авер'янова В. Б. — К. : Юрінком Інтер, 1998. – 432 с.
17. Соловьев В. С. Теория социальных систем : монография в 3-х томах. Т. 1, 2. Теория организации социальных систем. – Новосибирск, 2005. – 480 с.
18. Новіков Б. В. Основи адміністративного менеджменту : навч. посібник / Б. В. Новіков, Г. Ф. Сініюк, П. В. Круш. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 560 с.
19. Зеркин Д. П. Основы теории государственного управления : курс лекций / Д. П. Зеркин, В. Г. Игнатов. Изд. 2-е, доп. и перераб. – М. : ИКЦ «МарТ»; Ростов н/Д : издательский центр «МарТ», 2005. – 512 с.
20. Козбаненко В. А. Государственное управление : учеб. пособие / В. А. Козбаненко. – М. : «Статус», 2002. – 366 с.
21. Шамхалов Ф. Теория государственного управления / Ф. Шамхалов. – М. : ЗАО «Издательство «Экономика», 2002. – 638 с.

2.12.4. Ресурси мережі Internet

22. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua>.
23. Сервер Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

Навчальне видання

Програма навчальної дисципліни та
робоча програма навчальної дисципліни

«Публічне адміністрування»

*(для студентів 5 курсу заочної форми навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст спеціальності
7.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування»)*

Укладачі: **КРАВЕЦЬ** Ольга Миколаївна,
ЛЕОНТ'ЄВА Юлія Юріївна

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: *Н. Ю. Гаврилiна*

План 2012, поз. 357 Р

Підп. до друку 04.02.2013 р.

Друк на ризографі

Тираж 10 пр.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 1,6

Зам. № 9296

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011 р.